

gjort så meget til agerland, at de sig nogenlunde kan ernære. I synderlighed har Christen Winding i Skovhøj *bortflyttet 3de høje*, hvori var omtrent 7000 læs jord, med samme opfyldt et stykke moradsigt jord og derved såvel som med gødning, jordmergel og vands oversættelse gjort det bekvemt til eng og pløjeland, som er indhegnet mest med jorddige og ellers med 130 favne stengærde, hvilke sten er opryddede såvel af anførte stykke jord som af højene.«

Når sognefogden med en utvivlsom tilfredshed giver denne meddelelse om de tre bortryddede høje, har man hermed eksempel på, at udskiftningstiden og den heraf ansporede landvinding har været en kritisk periode for oldtidsminderne.

Vald. Andersen.

Kilde:

Rtk. 2485.6-19 (Ra).

GENSTRIDIGE HADERSLEVHUS-BØNDER I HILLERUP

Blandt de byrder, der i ældre tid var pålagt bønderne, var vedligeholdelse af vejene. Det var en temmelig håbløs opgave, da vejene var bundløse, og det kan ikke undre, at bønderne indtog en afvisende holdning til dette pligtarbejde, især når vejarbejdet skulle udføres i større afstand fra de pågældendes bopæl. Det var derfor også en ubehagelig opgave at overbringe bønderne et påbud om at møde til vejarbejde. Det erfarede tingbud Anders Hansen i Rødding, da han i sommeren 1799 måtte til Farup sogn for at aflevere det lidet kærkomne budskab til nogle beboere, som hørte under Haderslevhus.

»Efter den mig overleverede ordre af hr. amtsforvalter og husfoged Lorenzen af dato 21. aug. at forkynde for

Fardrup sogns Haderslevhus lodsejere om deres vejs istandsættelse ved Røddinggård. Da jeg kom til Hillerup til Peder Kjeldsen for at forkynde befalingen for ham og forlangte derfor 4 skilling, svarede han, at befalingen estimerede han ikke, og jeg bekom ikke noget af ham, dertil var jeg ikke stærk nok. Men da jeg af hans trusler ikke ville lade mig afvise, og da han ikke ville betale mig, tog jeg til pant en lysestage, som stod på kakkelovnen, som han straks med Gewalt tog fra mig. De øvrige 3de mænd, navnlig Niels Frederiksen, Søren Christensen og Christen Jensen, som jeg også skulle forkynde befalingen for, var i bemeldte Peder Kjeldsens hus til stede, og jeg forkyndte også befalingen for dem, men bekom til svar som forhen, at befalingen estimerede de ikke og sagde, at jeg skulle være stille, såfremt jeg ikke ville have hug, hvorpå jeg måtte drage fra dem uden at bekomme noget. Underdanigst udbedes af Deres højvelbårenhed (amtmanden), at bemeldte personer måtte vorde befalet efter ordre at betale mig, samt for min forgæves rejse og omkostninger samt for deres grovhed til bøder at blive anset med forårsagede omkostninger.«

Om de nægtende Hillerup-mænd blev straffet, ses ikke. Det synes da også urimeligt, at de skulle drage den lange vej til Rødding for at udføre et vejarbejde, som de ikke kunne være det mindste interesseret i. Bag deres afvisende holdning over for tingbudet lå måske også, at de boede uden for sønderjysk retsområde, skønt deres gårde hørte under Haderslevhus.

Vald. Andersen.

Kilde:
Haderslev vesteramts ark. Officialsager.